
Aanbiedingsnotitie bij: Agendapunt 4

Titel: Stand van zaken POP3 algemeen

Bijlage: 4.1 Evaluatie Handboek selectiecriteria

Bespreekpunten / besispunten

1. Algemene voortgang POP3 (ter bespreking)
    - * Algemeen
    - * Water
    - * tussenproducten (in relatie tot de prestatiereserve)
  2. EU Kijkdagen (ter informatie)
  3. Evaluatie Handboek selectiecriteria + addendum: vooralsnog geen aanpassingen, wel nadere concretisering selectiecriteria bezien (ter besluitvorming).
  4. Notificatie najaar 2017 (ter informatie)
-

Inhoud

1/ Algemene voortgang POP3

In de vergadering van het CVT van december 2017 is geconcludeerd dat POP, gelet op de ontwikkelingen en de verwachting neergelegd in de Openstellingskalender 2017, echt op stoom begon te komen. Inmiddels kan worden geconcludeerd dat inderdaad veel regelingen in de eerste helft van dit jaar opgesteld zijn, maar dat verscheidene voor het eerste half jaar geplande openstellingen verschoven zijn naar het derde en vierde kwartaal. Het aantal aanvragen is bij de meeste aanvragen naar verwachting. Bij sommige openstellingen moesten wel veel aanvragen afgewezen worden wegens het niet voldoen aan de formele vereisten of wegens het niet boven de ondergrens scoren op de selectiecriteria. Eind 2016 bestond er vooral ook zorg over de besteding van de middelen die beschikbaar gesteld zijn voor de zogenaamde 'internationale waterdoelen' (mn. Kaderrichtlijn Water en Nitraatrichtlijn). Ook de regelingen ten behoeve van die doelen zijn inmiddels in veel provincies opengesteld. Eind 2017 zal naar verwachting circa € 65 mln. van de EU-middelen (die op dit onderdeel totaal € 100 mln bedragen) zijn opengesteld. Op 6 juli a.s. wordt een grote 'waterbijeenkomst' gehouden, waarvoor alle voor het onderdeel 'water' relevante partijen (medewerkers van provincies, waterschappen, LTO/DAW en ministeries) uitgenodigd zijn en waar gesproken zal worden over de wijze waarop alle partijen - met verschillende belangen, rollen en rolopvattingen - toch kunnen werken aan één gemeenschappelijk doel: het initiëren en uitvoeren van projecten die bijdragen aan de KRW- en nitraatrichtlijndoelen.

Veel POP3 projecten zijn op dit moment in uitvoering, er is slechts een beperkt aantal projecten afgerond. Over inhoudelijke voortgang op grond van afgeronde projecten is op dit moment dan ook nog geen zinvolle uitspraak te doen. Overigens is het feit dat projecten nog in uitvoering zijn op dit moment nog geen probleem, maar eind 2018 moeten voldoende projecten afgerond zijn om de vastgestelde mijlpalen te hebben bereikt zodat de Prestatiereserve POP¹ kan vrijvallen. Alleen de prestaties van afgeronde

---

¹ 6% van het budget voor POP is door de Europese Commissie 'gereserveerd' en zal slechts op het betreffende onderdeel vrijgegeven worden indien afgesproken prestaties zijn behaald.

projecten worden daarbij in ogenschouw genomen, tenzij er afspraken gemaakt zijn over 'tussenproducten' ('stepping stones'). Nederland heeft op dit moment geen tussenproducten in het programma opgenomen. Bezien moet worden of het opnemen van tussenproducten toch wenselijk en mogelijk is.

2/ EU Kijkdagen

Op 12 en 13 mei j.l. zijn de EU-kijkdagen gehouden. De EU kijkdagen worden jaarlijks georganiseerd om met EU-financiering (ELFPO, maar ook andere fondsen) tot stand gekomen projecten onder de aandacht van het grote publiek te brengen. Vanuit het ELFPO was er dit jaar voor gekozen een beperkt aantal 'boegbeeld projecten' aan de kijkdagen deel te laten nemen. Een evaluatie van de Kijkdagen volgt, maar een eerste indruk is dat het aantal bezoekers bij de POP-projecten conform of iets onder verwachting was. De bezoekers waren over het algemeen zeer geïnteresseerd.

3/ Evaluatie handboek selectiecriteria + addendum (zie bijlage)

Inleiding

In de vergadering van het CvT van december 2016 is de via een schriftelijke ronde verkregen goedkeuring van de nadere uitwerking van de selectiecriteria in de vorm van een Handboek selectiecriteria met een addendum (met verdere concretisering per maatregel voor alle maatregelen) bekrachtigd. Daarbij is afgesproken dat de toepassing van het Handboek + addendum 'binnen een jaar' zou worden geëvalueerd. Een eerste evaluatie heeft in de afgelopen periode plaatsgevonden (zie bijlage).

Bevindingen

De ervaring met het Handboek is op dit moment nog (zeer) beperkt. Voor nu wijzen de resultaten erop dat het Handboek goed hanteerbaar is, de selectiecriteria – met toelichting – in het algemeen helder zijn en de beste projecten inderdaad geselecteerd worden. Wel wordt meermalen aangegeven dat het wenselijk is

- * de weging van criteria te kunnen variëren
- * de schaal voor puntentoekenning (die gaat van 1 – 4 punten) aan te passen.
- * Voor het selectie criterium 'kosteneffectiviteit' wordt gevraagd om nadere verduidelijking / uitwerking.

Voor één specifiek punt is daarnaast aandacht gevraagd: Voor het onderdeel Investerings in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven is het wenselijk het **geografisch selectie criterium** toe te kunnen passen, zoals dat ook mogelijk is bij de onderdelen "Niet productieve investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS" en "Niet productieve investeringen water".

Toelichting bij dit verzoek:

Voor een optimale internationale concurrentiepositie voor de Nederlandse landbouw is het essentieel dat de landbouwinfrastructuur continu aandacht krijgt en daar waar nodig aangepast wordt. Efficiëntieverhoging is mogelijk door de juiste aanpassingen van percelen. De verbetering van de agrarische structuur door kavelruil, bedrijfsverplaatsing en verbetering van landbouwinfrastructuur draagt ook bij aan versterking van de concurrentiekracht van de landbouw. Herstructurering van landbouwbedrijven kan tevens bijdragen aan de realisatie van internationale doelen rondom water en natuur. Het betreft een combinatie van mogelijkheden ter verbetering van de verkaveling, de toegankelijkheid en de landbouwinfrastructuur enerzijds en verbetering van de ligging van landbouwbedrijven uit het oogpunt van milieu-, water-, natuur- en landschapsdoelen anderzijds.

Kavelruilen en bedrijfsverplaatsingen zijn vaak, naast het landbouwcriterium, gerelateerd aan de realisatie van de (internationale) doelen Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura 2000, Kaderrichtlijn Water (KRW) en Programmatische aanpak stikstof (PAS). Voor de realisatie van deze doelen zijn vaak regionale ontwikkelingsplannen opgesteld. Zo is voor Drenthe het Programma Natuurlijk Platteland (PNP) opgesteld. In dit PNP is in 31

projectgebieden beschreven welke doelen nog gerealiseerd moeten worden. In 19 van deze 31 gebieden ligt nog een grondopgave. Voor deze 19 gebieden zijn Grondstrategieplannen opgesteld, hierin staat beschreven hoe wij de gestelde doelen willen realiseren, bijvoorbeeld door bijvoorbeeld kavelruilen, bedrijfsverplaatsingen, rechtstreekse aankoop, particulier natuurbeheer.

Voor niet productieve investeringen is in het Plattelandsontwikkelingscomité van 25 mei 2016 door de Europese Commissie geadviseerd om te werken met het geografisch selectie criterium als enig criterium. Het is namelijk aannemelijk dat indien een gebied problemen kent dat elke activiteit die in het maatregelgebied past zal bijdragen aan het oplossen van het probleem. Wij stellen voor dit criterium ook toe te kunnen passen bij Investerings bij infrastructuur, met als reden de doelstellingen te kunnen halen zoals opgenomen in regionale ontwikkelingsplannen, zoals het PNP. Het selectie criterium is dan of de locatie van de activiteit effect kan hebben op het aangewezen gebied in het regionale ontwikkelingsplan.

Conclusie evaluatie Handboek + addendum:

Het Handboek voldoet – voor zover er nu conclusies te trekken zijn – voor het grootste deel aan de verwachtingen. Op punten wordt een verduidelijking of kleinere aanpassing wenselijk geacht.

Voorstel

Voorgesteld wordt

- * het Handboek voorsnog niet aan te passen, met uitzondering van het toevoegen van het regionale criterium bij het onderdeel bedrijfsverplaatsingen en kavelruilen, mits passend binnen een vastgesteld regionaal ontwikkelingsplan.
- * in de december 2017 vergadering tot eventuele verdere aanpassing te besluiten op grond van de dan beschikbaar gekomen informatie.
- * de uitwerking van een nadere uitleg van enkele criteria, zoals het criterium 'kosteneffectiviteit', te beleggen bij een werkgroep bestaande uit deskundigen, provinciaal medewerkers en mogelijk anderen (RVO-vertegenwoordiging, auditoren, anderen).

4/ Notificatie POP3 2017

In het najaar van 2017 zal een notificatie POP3 worden ingediend. In deze notificatie zal in ieder geval zijn opgenomen:

- a. Verwijdering ex ante conditionaliteit 5.1. aangaande energie efficiëntie. Door Commissie is geconcludeerd dat wat betreft het ELFPO Nederland dat deze prioriteit (5.1) niet nodig is aangezien in het POP3 programma voor prioriteit 5 niet rechtstreeks werd geprogrammeerd.
- b. Toevoeging mogelijkheid tot het maximaliseren van de te verlenen subsidie (tot een vast bedrag en tot 'dat wat nodig is' gelet op vast toegezegde private bijdragen)
- c. Aanpassing agrarisch natuurbeheer: de koppeltabel behoort te worden gewijzigd omdat de natuurwetgeving in Nederland gewijzigd is. Dit leidt tot een aanpassing van de baseline voor activiteiten. Daarnaast worden alle formuleringen nogmaals goed doorgelopen, zowel bij activiteiten als baseline, en zullen aanscherpingen plaatsvinden op basis van de ervaringen van het eerste beheerjaar en aanpassingen gericht op het beter volgtijdelijk maken van beheerfuncties op een perceel.
- d. aanpassing van 'en' in 'of' in de tekst bij niet productieve investeringen, omdat 'en' onjuist is (verbind voorwaarden die niet of niet altijd gelijktijdig voor kunnen komen).
- e. aanpassing waar nodig van de bepalingen inzake staatssteun (soms wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de algemene groepsvrijstellingsverordening of landbouwvrijstellingsverordening bieden, waarvoor geen separate meldingen nodig zijn).

Op dit moment wordt voorzien dat de concept-notificatie aan het CvT voorgelegd kan worden in de decembervergadering. Mogelijk dat het concept in een schriftelijke ronde

ter goedkeuring moet worden voorgelegd, indien één of meerdere onderdelen in de notificatie toch op korte(re) termijn aangepast dienen te worden.
